

ISSN: 2774-0390 (Online)

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Journal of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University
Homepage: <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU>
e-mail: jmssnru@gmail.com

บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการใช้จ่ายและการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ ระดับจังหวัด: กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

The role of the Khon La Khrueng Plus measure in consumer spending and provincial economic circulation: A case study of Surat Thani province

ภัทรพล ไชยเผือก¹, สินีนาท โชคดีงึง^{2*}

Phattharaphon Chiyaphueak¹, Sineenart Chokdumgerng^{2*}

^{1,2} หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐกิจดิจิทัล คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

^{1,2} Bachelor of Economics Program in Digital Economy, Faculty of Management Sciences,
Suratthani Rajabhat University

*Corresponding author's e-mail: sineenart.cho@sru.ac.th^{2*}

Received: June 12, 2026

Revised: July 05, 2026

Accepted: July 21, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) วิเคราะห์บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด ผ่านตัวชี้วัดด้านจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการ และยอดใช้จ่ายรวมสะสม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน จากการดำเนินมาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 9 ช่วงเวลา ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2568 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ผลรวม การเปลี่ยนแปลง อัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ และค่าเฉลี่ยต่อหน่วย ผลการวิจัยพบว่า ยอดใช้จ่ายรวมสะสมเพิ่มขึ้นจาก 238.93 ล้านบาท เป็น 1,593.93 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 1,355.00 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 567.11 จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมเพิ่มขึ้นจาก 382,739 ราย เป็น 706,122 ราย หรือร้อยละ 84.49 และจำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจาก 15,128 ร้าน เป็น 18,951 ร้าน หรือร้อยละ 25.27 นอกจากนี้ ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 261.60 และยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 432.53 ผลการวิจัยสะท้อนว่ามาตรการคนละครึ่งพลัสมีบทบาทต่อการเพิ่มขึ้นของการใช้จ่าย และการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเชิงธุรกรรมระดับจังหวัด อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากข้อมูลทุติยภูมิ ไม่ใช้การพิสูจน์ผลกระทบเชิงสาเหตุหรือตัวคุณทวิทางเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: คนละครึ่งพลัส, การใช้จ่าย, การหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด

Abstract

This study aimed to 1) examine changes in spending under the Khon La Khrueng Plus measure in Surat Thani province and 2) analyze the role of the measure in provincial economic circulation through three indicators: the cumulative number of users, the cumulative number of shops with transactions under the measure, and the cumulative total spending. This quantitative study used secondary data reported as cumulative values at each reporting date from the implementation of the Khon La Khrueng Plus measure in Surat Thani province across nine reporting periods, from 2 November to 31 December 2025. The data were analyzed using descriptive statistics, including cumulative totals, changes, percentage changes, and per-unit averages. The findings showed that cumulative total spending increased from 238.93 million baht to 1,593.93 million baht, representing an increase of 1,355.00 million baht or 567.11 percent. The cumulative number of users increased from 382,739 to 706,122, or 84.49 percent, while the cumulative number of participating shops with transactions increased from 15,128 to 18,951, or 25.27 percent. In addition, cumulative average spending per user increased by 261.60 percent, and cumulative average spending per shop increased by 432.53 percent. The results indicate that the Khon La Khrueng Plus measure played a role in stimulating spending and supporting transaction-based provincial economic circulation. However, the results should be interpreted as descriptive evidence based on secondary data, rather than definitive proof of causal impact or economic multiplier effects.

Keywords: Khon La Khrueng Plus, Spending, Provincial Economic Circulation

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

เศรษฐกิจไทยยังคงเผชิญกับภาระหนี้ครัวเรือน ค่าครองชีพ และความเปราะบางของรายได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการบริโภคของภาคครัวเรือน โดยเฉพาะกลุ่มรายได้น้อย และกลุ่มที่มีภาระหนี้สูง ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ระบุว่า หนี้ครัวเรือนไทยยังอยู่ในระดับที่น่ากังวล ส่วนหนึ่งเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และเกี่ยวข้องกับลูกหนี้ที่มีปัญหาการชำระหนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2567) ขณะที่ข้อมูลเศรษฐกิจล่าสุดสะท้อนถึงการบริโภคภาคเอกชนยังมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แต่ยังคงต้องเผชิญแรงกดดันจากค่าครองชีพ รายได้ และความเชื่อมั่นของผู้บริโภค (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569; สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2568) ภายใต้บริบทดังกล่าว ภาครัฐจึงใช้มาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อช่วยประคับประคองกำลังซื้อของประชาชนและสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยเฉพาะมาตรการร่วมจ่ายระหว่างรัฐกับประชาชน ซึ่งเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายที่ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคและเชื่อมโยงการใช้จ่ายไปยังร้านค้ารายย่อย

มาตรการคนละครึ่งพลัส เป็นมาตรการร่วมจ่ายที่กำหนดให้ภาครัฐสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนเมื่อประชาชนซื้อสินค้าและบริการจากร้านค้าที่อยู่ในระบบ โดยประชาชนใช้สิทธิผ่านแอปพลิเคชันเป๋าตัง และร้านค้ารองรับการใช้จ่ายผ่านระบบดิจิทัลของโครงการ มาตรการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีภายใต้กรอบวงเงินและช่วงเวลาดำเนินการที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของประชาชนและสนับสนุนร้านค้ารายย่อยที่เข้าร่วมโครงการ (กรมประชาสัมพันธ์, 2568) ด้วยลักษณะของมาตรการที่กำหนดให้สิทธิประโยชน์เกิดขึ้นเมื่อมีการใช้จ่ายจริง จึงไม่ใช่เพียงการช่วยเหลือประชาชนในฐานะผู้บริโภคเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกเชื่อมโยงธุรกรรม

ระหว่างประชาชนผู้ใช้สิทธิกับร้านค้าที่รองรับการใช้จ่ายในพื้นที่

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับภาคเกษตรกรรม การค้า การบริการ และการท่องเที่ยว ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร และใช้พื้นที่ทำการเกษตรประมาณร้อยละ 45 ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ จังหวัดยังมีการประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ ประมง อุตสาหกรรม และมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2564) ดังนั้น การดำเนินมาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงมีความสำคัญต่อการศึกษาคว่า มาตรการร่วมจ่ายของรัฐมีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่าย และการเกิดธุรกรรมระหว่างประชาชนกับร้านค้าในจังหวัดอย่างไร โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ จำนวนผู้ใช้สิทธิ จำนวนร้านค้าที่มีการใช้จ่าย และยอดใช้จ่ายรวม

การศึกษามาตรการร่วมจ่าย คู่มือดิจิทัล และมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายส่วนใหญ่ศึกษาในระดับประเทศ เมืองใหญ่ ระดับผู้บริโภค รายร้านค้า หรือรายธุรกรรม และมักใช้ข้อมูลที่มีรายละเอียดสูง หรือมีการออกแบบการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ เช่น การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับมาตรการ (Choi, 2022; Ding et al., 2025; Kim & Lee, 2024; Muthitacharoen, 2024, 2025; Xing et al., 2023) ขณะที่งานศึกษามุ่งอธิบายมาตรการคนละครึ่งพลัสในระดับจังหวัด ใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน และวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อทราบถึงแนวโน้มการใช้จ่ายและบทบาทของร้านค้าที่เกิดธุรกรรมจริงยังมีจำกัด ช่องว่างดังกล่าวมีความสำคัญเพราะการประเมินมาตรการในระดับจังหวัด ไม่ควรพิจารณาเพียงยอดใช้จ่ายรวมสะสม แต่ควรพิจารณาร่วมกับจำนวนประชาชนผู้ใช้สิทธิสะสม และจำนวนร้านค้าสะสมที่มีการใช้จ่าย เพื่อให้เห็นทั้งอุปสงค์ อุปทาน และมูลค่าธุรกรรมที่เกิดขึ้นจริงภายใต้มาตรการ

ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และวิเคราะห์บทบาทของมาตรการต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเชิงธุรกรรมระดับจังหวัด ผ่านตัวชี้วัดจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนร้านค้าที่มีการใช้จ่ายสะสม และยอดใช้จ่ายรวมสะสม ใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน เน้นอธิบายแนวโน้มและบทบาทของมาตรการภายใต้ขอบเขตของข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อเติมเต็มช่องว่างของการศึกษามาตรการร่วมจ่ายในระดับจังหวัด และเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบนโยบายกระตุ้นการใช้จ่ายที่คำนึงถึงทั้งประชาชน ร้านค้า และโครงสร้างการหมุนเวียนของเม็ดเงินในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัดผ่านตัวชี้วัด ด้านจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการสะสม และยอดใช้จ่ายรวมสะสม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการอุดหนุนผู้บริโภคและมาตรการร่วมจ่าย

แนวคิดการอุดหนุนผู้บริโภคและมาตรการร่วมจ่าย ได้อธิบายบทบาทของรัฐในการลดภาระค่าใช้จ่ายที่ประชาชนต้องจ่ายจริง เพื่อจูงใจให้เกิดการซื้อสินค้าและบริการ ภายใต้เงื่อนไขของมาตรการคนละครึ่งพลัสมีลักษณะสำคัญ คือ ภาครัฐสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วน ขณะที่ประชาชนต้องร่วมจ่ายส่วนที่เหลือในธุรกรรมเดียวกัน ลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากการโอนเงินสดทั่วไป เพราะประชาชนจะได้รับประโยชน์จากรัฐเมื่อมีการซื้อสินค้าและบริการตามเงื่อนไขของโครงการเท่านั้น ในเชิงทฤษฎีแนวคิดนี้สัมพันธ์กับทฤษฎีอุปสงค์ของผู้บริโภค อธิบายได้ว่า

เมื่อราคาที่ผู้บริโภคต้องจ่ายจริงลดลง ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายใต้เงื่อนไขอื่นคงที่ นอกจากนี้ Currie & Gahvari (2008) ได้อธิบายว่า การโอนแบบสิ่งของหรือสิทธิให้จ่ายเฉพาะทาง มีฐานคิดที่ต่างจากการโอนเงินสด เพราะรัฐสามารถกำหนดทิศทางการใช้ประโยชน์ของผู้รับสิทธิให้สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงนโยบายได้ มาตรการร่วมจ่ายและคูปองดิจิทัลสนับสนุนว่า มาตรการที่ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคสามารถกระตุ้นการใช้จ่ายในระยะสั้นได้ Xing et al. (2023) ได้ศึกษาคูปองดิจิทัลมูลค่าขนาดเล็กในประเทศจีน พบว่า คูปองดิจิทัลสามารถกระตุ้นการใช้จ่ายผ่านแพลตฟอร์มชำระเงินดิจิทัล ในขณะที่ Ding et al. (2025) ศึกษาเกี่ยวกับคูปองดิจิทัลของรัฐบาลท้องถิ่นในประเทศจีน เพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายในปี ค.ศ. 2020 โดยเฉพาะหมวดร้านอาหารและซูเปอร์มาร์เก็ต พบว่า คูปองของรัฐบาลท้องถิ่นในจีนเพิ่มการใช้จ่ายในหมวดร้านอาหารและซูเปอร์มาร์เก็ต ก่อให้เกิดการใช้จ่ายประมาณ 3.1–3.2 หยวนต่อเงินสนับสนุนจากรัฐ 1 หยวน สำหรับในประเทศไทย Muthitacharoen (2024) ทำการศึกษามาตรการร่วมจ่าย 50:50 ช่วยเพิ่มยอดขายร้านค้ารายย่อย โดยเฉพาะผ่านการเพิ่มจำนวนลูกค้า และผลดีบางส่วนยังคงอยู่หลังโครงการสิ้นสุด

แนวคิดตลาดสองด้านและแพลตฟอร์มสองด้าน

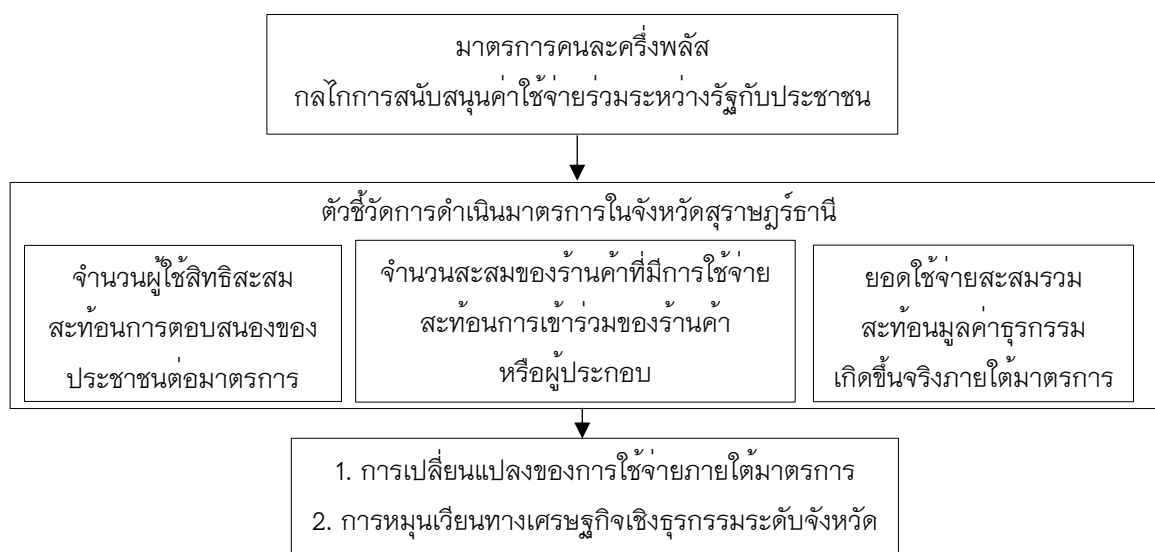
แนวคิดตลาดสองด้านและแพลตฟอร์มสองด้าน เป็นกรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรมที่ใช้อธิบายระบบที่มีผู้ใช้งานอย่างน้อยสองกลุ่มเชื่อมโยงกันผ่านแพลตฟอร์มหรือตัวกลาง โดยการเข้าร่วมของผู้ใช้งานกลุ่มหนึ่งมีผลต่อโอกาสในการเกิดธุรกรรมของผู้ใช้งานอีกกลุ่มหนึ่ง Rochet & Tirole (2003) ได้อธิบายว่า แพลตฟอร์มในตลาดสองด้านต้องทำให้ผู้ใช้งานทั้งสองฝั่งเข้ามาอยู่ในระบบ คือ ผู้บริโภคกับร้านค้าหรือผู้ประกอบการรายย่อย จึงจะสามารถสร้างธุรกรรมและมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ในขณะที่ Armstrong (2006) และ Rysman (2009) ได้อธิบายว่า แพลตฟอร์มจำนวนมากต้องมีผู้ใช้ 2 กลุ่มที่พึ่งพากัน คือ ผู้บริโภคและร้านค้าหรือผู้ประกอบการ โดยภาครัฐทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบและสนับสนุนกลไกการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับร้านค้าผ่านระบบดิจิทัล ซึ่งใช้เงินอุดหนุนเพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคใช้จ่ายมากขึ้น ร้านค้าหรือผู้ประกอบการมีแรงจูงใจเข้าร่วมระบบ เนื่องจากจะมีโอกาสเพิ่มยอดขายและขยายฐานลูกค้า มาตรการคนละครึ่งพลัสสามารถอธิบายผ่านแนวคิดตลาดสองด้านได้ เนื่องจากการใช้จ่ายภายใต้มาตรการเกิดจากการเชื่อมโยงของผู้ใช้งานสองฝั่ง ได้แก่ ประชาชนผู้ใช้สิทธิและร้านค้าที่รองรับการใช้จ่าย ประชาชนเป็นฝั่งทำให้เกิดอุปสงค์ผ่านการใช้จ่าย ส่วนร้านค้าเป็นฝั่งที่รองรับธุรกรรมและเป็นช่องทางให้เม็ดเงินจากมาตรการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ หากมีผู้ใช้สิทธิจำนวนมากแต่ร้านค้าที่รองรับมีจำนวนน้อย โอกาสในการใช้จ่ายจริงอาจถูกจำกัด ในทางกลับกัน หากมีร้านค้าจำนวนมากแต่ประชาชนไม่ใช้สิทธิ ยอดใช้จ่ายรวมก็ไม่เกิดขึ้น ดังนั้น การเกิดยอดใช้จ่ายรวมภายใต้มาตรการ จึงขึ้นอยู่กับการทำงานร่วมกันของทั้งสองฝั่ง Muthitacharoen (2025) ทำการศึกษาโครงการ Half-and-Half ของไทยต่อ SMEs โดยใช้วิธี difference-in-differences และพบว่า โครงการช่วยเพิ่มยอดขายของร้านค้าที่เข้าร่วมเมื่อเทียบกับร้านค้าที่ไม่ได้เข้าร่วม นอกจากนี้ Choi (2022) และ Kim & Lee (2024) ศึกษามาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายในบริบทเกาหลีใต้ พบว่า มาตรการที่เชื่อมโยงกับร้านค้าท้องถิ่นสามารถเพิ่มยอดขายของธุรกิจในพื้นที่ได้ในระยะสั้น ผลการศึกษากลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นว่า มาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายไม่ได้เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้ใช้สิทธิเพียงฝ่ายเดียว แต่เกี่ยวข้องกับความสามารถของร้านค้าในการรองรับธุรกรรมและเปลี่ยนยอดใช้จ่ายให้เป็นรายได้ของธุรกิจในพื้นที่ด้วย

จากแนวคิดการอุดหนุนผู้บริโภคและมาตรการร่วมจ่าย และแนวคิดตลาดสองด้านแพลตฟอร์มสองด้าน สามารถเชื่อมโยงกับตัวแปรของการวิจัยได้ คือ มาตรการคนละครึ่งพลัสเป็นกลไกของรัฐที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนให้แก่ประชาชน เพื่อจูงใจให้เกิดการใช้จ่ายจริงภายใต้เงื่อนไขของโครงการ จำนวนผู้ใช้สิทธิสะท้อนการตอบสนองของประชาชนต่อสิทธิประโยชน์และการเข้าร่วมของฝั่งอุปสงค์ ขณะที่จำนวนร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการสะท้อนความพร้อมของฝั่งร้านค้าหรือฝั่งอุปทานในการรองรับธุรกรรม ส่วนยอดใช้จ่ายรวม สะท้อนมูลค่าธุรกรรมที่เกิดขึ้น

จากการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนผู้ใช้สิทธิกับร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการ ดังนั้น การพิจารณาตัวแปรทั้งสามร่วมกัน ช่วยอธิบายได้ทั้งการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายและบทบาทของมาตรการต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเชิงธุรกรรมระดับจังหวัดได้อย่างเหมาะสม แต่เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิระดับจังหวัดและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา การตีความผลการวิเคราะห์ จึงควรจำกัดอยู่ที่การสะท้อนแนวโน้มและบทบาทของมาตรการในช่วงเวลาที่ศึกษา ไม่ควรสรุปว่าเป็นผลกระทบเชิงสาเหตุหรือตัวคุณทวิทางเศรษฐกิจของจังหวัดโดยตรง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการใช้จ่ายและการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด: กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่าย และบทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเชิงธุรกรรมระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานี วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยไม่มุ่งพิสูจน์ผลกระทบเชิงสาเหตุหรือคำนวณตัวคุณทวิทางเศรษฐกิจ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษา คือ ข้อมูลการดำเนินมาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมประชาชนผู้ใช้สิทธิ ร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการ และยอดใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มข้อมูลตัวอย่าง คือ รายงานและตารางสรุปข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน จำนวน 9 ช่วงเวลา ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2568 ประกอบด้วย จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่าย คือ ร้านค้าที่เกิดธุรกรรมจริง ณ วันรายงาน และยอดใช้จ่ายรวมสะสม ณ วันรายงาน (กลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2569)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ รายงานและตารางสรุปข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน จำนวน 9 ช่วงเวลา จากกลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการ ยอดใช้จ่ายรวมสะสม ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิ ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้า และจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมต่อร้านค้า เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้จ่าย และการหมุนเวียนของเศรษฐกิจเชิงธุรกรรมระดับจังหวัด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากกลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2569) รวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน จำนวน 9 ช่วงเวลา ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2568 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2568 ประกอบด้วยตัวแปร จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนร้านค้าสะสมที่มีการใช้จ่าย และยอดใช้จ่ายรวมสะสม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับมาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายสะสมภายใต้มาตรการ ใช้ยอดใช้จ่ายรวมสะสม ณ วันรายงาน ส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้านี้ และอัตราการเพิ่มร้อยละจากช่วงรายงานก่อนหน้านี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดย ค่าส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้านี้ = ยอดใช้จ่ายรวมสะสม ณ วันรายงานปัจจุบัน - ยอดใช้จ่ายรวมสะสม ณ วันรายงานก่อนหน้านี้ และอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ = $(\text{ส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้านี้} \times 100) / \text{ยอดใช้จ่ายรวมสะสมของช่วงรายงานก่อนหน้านี้}$ ส่วนที่ 2 วิเคราะห์บทบาทของมาตรการต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด ใช้จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่าย และยอดใช้จ่ายรวมสะสม ร่วมกับยอดใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิ ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้า และจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมต่อร้านค้า เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดย อัตราส่วนเพิ่มร้อยละ = $((\text{ค่าปัจจุบัน} - \text{ค่าช่วงรายงานก่อนหน้านี้}) \times 100) / \text{ค่าช่วงรายงานก่อนหน้านี้}$ และยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้า = $(\text{ยอดใช้จ่ายรวมสะสม ณ วันรายงาน} \times 1 \text{ ล้าน}) / \text{จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่าย ณ วันรายงาน}$ และจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมต่อร้านค้า = $(\text{จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม ณ วันรายงาน} \times 1 \text{ ล้าน}) / \text{จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่าย ณ วันรายงาน}$

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งได้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายสะสมภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายสะสมภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ใช้ ยอดใช้จ่ายรวมสะสม ณ วันรายงาน เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพิจารณาจากยอดใช้จ่ายรวมสะสม ส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้านี้ และอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละจากช่วงรายงานก่อนหน้านี้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปลี่ยนแปลงของยอดใช้จ่ายสะสมภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ณ วันรายงาน	ยอดใช้จ่ายรวมสะสม (ล้านบาท)	ส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้า (ล้านบาท)	อัตราส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้า (ร้อยละ)
2 พ.ย. 68	238.93	–	–
9 พ.ย. 68	579.23	340.30	142.43
16 พ.ย. 68	862.28	283.05	48.87
23 พ.ย. 68	1,071.78	209.50	24.30
30 พ.ย. 68	1,230.10	158.32	14.77
7 ธ.ค 68	1,343.50	113.40	9.22
14 ธ.ค 68	1,427.32	83.82	6.24
21 ธ.ค 68	1,492.40	65.08	4.56
31 ธ.ค 68	1,593.93	101.53	6.80
รวมส่วนเพิ่ม			
จากงวดแรก	–	1,355.00	567.11
ถึงงวด			
สุดท้าย			

ที่มา: กลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2569)

จากตาราง 1 พบว่า ยอดใช้จ่ายสะสมภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพิ่มขึ้นจาก 238.93 ล้านบาท ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 เป็น 1,593.93 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2568 เพิ่มขึ้น 1,355.00 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 567.11 เมื่อเทียบกับงวดแรก โดยส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้าสูงสุดเกิดขึ้นในช่วงต้นมาตรการ จำนวน 340.30 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 142.43 ก่อนที่อัตราส่วนเพิ่มขึ้นจะชะลอลงตามลำดับ ผลดังกล่าวสะท้อนการขยายตัวของมูลค่าธุรกรรมสะสมภายใต้มาตรการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด

การวิเคราะห์ในส่วนนี้พิจารณาบทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด ผ่านตัวชี้วัดสะสม ณ วันรายงาน 3 ด้าน ได้แก่ จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการ และยอดใช้จ่ายรวมสะสม จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมสะท้อนการเข้าถึงและการตอบสนองของประชาชนต่อมาตรการ จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายสะท้อนการมีส่วนร่วมของร้านค้าที่เกิดธุรกรรมจริง และยอดใช้จ่ายรวมสะสมสะท้อนมูลค่าธุรกรรมสะสมที่เกิดขึ้นภายใต้มาตรการ

ตาราง 2 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่าย และยอดใช้จ่ายรวมสะสม

ณ วัน รายงาน	จำนวนผู้ ใช้สิทธิสะสม (ราย)	อัตราส่วน เพิ่มผู้ใช้สิทธิ (ร้อยละ)	จำนวนสะสมของ ร้านค้าที่มีการใช้จ่าย (ร้าน)	อัตราส่วนเพิ่มจำนวน ร้านค้าที่มีการใช้จ่าย (ร้อยละ)	ยอดใช้จ่าย รวมสะสม (ล้านบาท)	อัตราส่วนเพิ่ม ยอดใช้จ่าย (ร้อยละ)
2 พ.ย. 68	382,739	-	15,128	-	238.93	-
9 พ.ย. 68	501,112	30.93	17,007	12.42	579.23	142.43
16 พ.ย. 68	560,384	11.83	17,959	5.60	862.28	48.87
23 พ.ย. 68	599,464	6.97	18,440	2.68	1,071.78	24.30
30 พ.ย. 68	630,264	5.14	18,698	1.40	1,230.10	14.77
7 ธ.ค 68	659,454	4.63	18,834	.73	1,343.50	9.22
14 ธ.ค 68	676,439	2.58	18,906	.38	1,427.32	6.24
21 ธ.ค 68	687,389	1.62	18,928	.12	1,492.40	4.56
31 ธ.ค 68	706,122	2.73	18,951	.12	1,593.93	6.80
รวมส่วน เพิ่มจาก งวดแรกถึง งวดสุดท้าย	+323,383	84.49	+3,823	25.27	+1,355.00	567.11

ที่มา: กลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2569)

หมายเหตุ: ข้อมูลเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน และอัตราเพิ่มขึ้นคำนวณจากการเปลี่ยนแปลงของค่าสะสมเมื่อเทียบกับช่วงรายงานก่อนหน้า

จากตาราง 2 พบว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2568 จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมเพิ่มขึ้นจาก 382,739 ราย เป็น 706,122 ราย มีส่วนเพิ่ม 323,383 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.49 ขณะที่จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจาก 15,128 ร้าน เป็น 18,951 ร้าน มีส่วนเพิ่ม 3,823 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 25.27 ส่วนยอดใช้จ่ายรวมสะสมเพิ่มขึ้นจาก 238.93 ล้านบาท เป็น 1,593.93 ล้านบาท มีส่วนเพิ่ม 1,355.00 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 567.11 โดยเทียบกับงวดแรก ซึ่งมีค่าสูงกว่า ส่วนเพิ่มของจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม และจำนวนสะสมของร้านค้าอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่า บทบาทของมาตรการไม่ได้เกิดจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม และจำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงมูลค่าการใช้จ่ายสะสมที่เพิ่มขึ้นจากธุรกรรมระหว่างประชาชนผู้ใช้สิทธิกับร้านค้าในพื้นที่

เพื่ออธิบาย เรื่อง การใช้จ่ายภายใต้มาตรการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การศึกษานี้จึงได้คำนวณ ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิ ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้า และจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมต่อร้านค้า ดังตาราง 3

ตาราง 3 ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิ ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้า และจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมต่อร้านค้า

ณ วัน รายงาน	ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิ (บาทต่อราย)	ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้า (บาทต่อร้าน)	จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมต่อร้านค้า (รายต่อร้าน)
2 พ.ย. 68	624.26	15,793.89	25.30
9 พ.ย. 68	1,155.89	34,058.33	29.47
16 พ.ย. 68	1,538.73	48,013.681	31.20
23 พ.ย. 68	1,787.90	58,122.56	32.51
30 พ.ย. 68	1,951.72	65,787.78	33.71
7 ธ.ค 68	2,037.29	71,333.76	35.01
14 ธ.ค 68	2,110.05	75,495.61	35.78
21 ธ.ค 68	2,171.11	78,846.15	36.32
31 ธ.ค 68	2,257.30	84,107.96	37.26
ส่วนเพิ่ม			
จากงวดแรก	+1,633.04	+68,314.07	+11.96
ถึงงวด			
สุดท้าย			
อัตราส่วน			
เพิ่ม จาก			
งวดแรกถึง	261.60	432.53	47.27
งวดสุดท้าย			
(ร้อยละ)			

ที่มา: กลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2569)

จากตาราง 3 พบว่า ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิเพิ่มขึ้นจาก 624.26 บาทต่อราย เป็น 2,257.30 บาทต่อราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 261.60 ขณะที่ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้าเพิ่มขึ้นจาก 15,793.89 บาทต่อร้าน เป็น 84,107.96 บาทต่อร้าน เพิ่มขึ้นร้อยละ 432.53 ส่วนจำนวนผู้ใช้สิทธิต่อร้านค้าเพิ่มขึ้นจาก 25.30 รายต่อร้าน เป็น 37.26 รายต่อร้าน เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.27 สะท้อนให้เห็นว่า ร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการรองรับมูลค่าธุรกรรมเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และมีจำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้าเพิ่มขึ้น แต่ตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นค่าเฉลี่ยที่คำนวณจากข้อมูลสะสมระดับจังหวัด ณ วันรายงาน จึงไม่สามารถสรุปได้ว่า การกระจายตัวของยอดใช้จ่ายในระดับร้านค้าแต่ละรายได้โดยตรง

การอภิปรายผล

การศึกษานี้วิเคราะห์บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการใช้จ่ายและการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน ได้แก่ ยอดใช้จ่ายรวมสะสม จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม

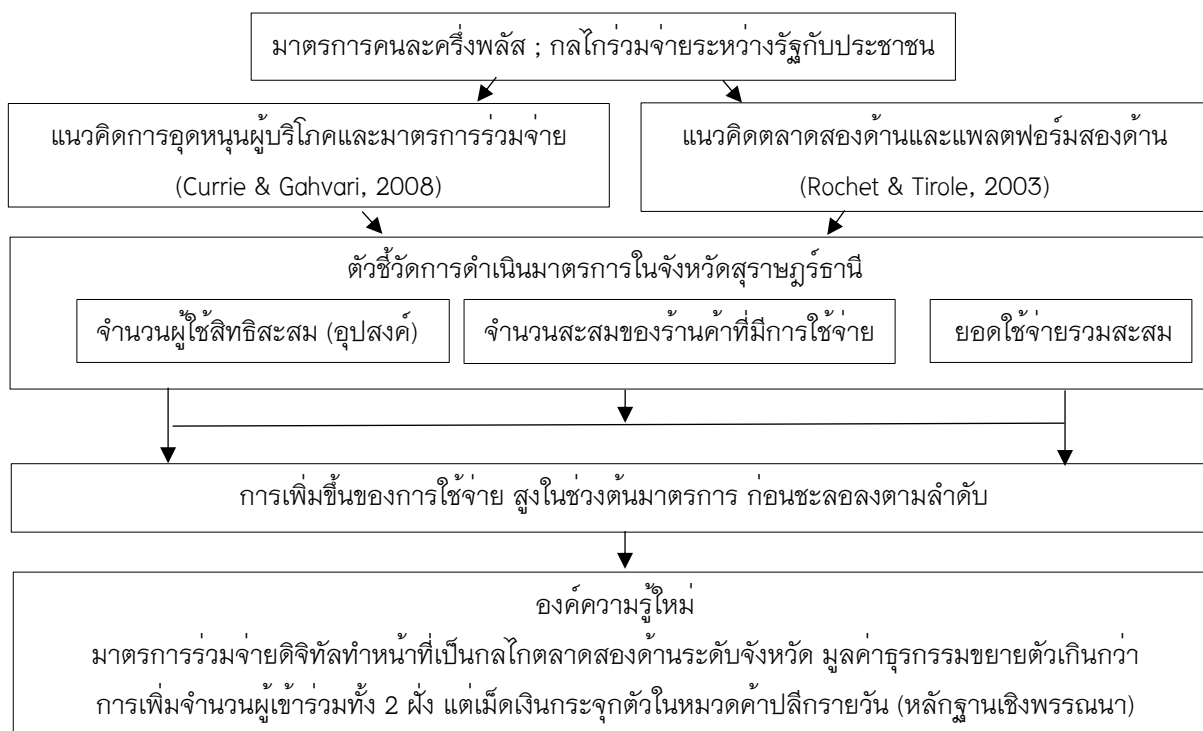
และจำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่าย จากกลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัด สุธาญธรธานี ภายใต้กรอบ แนวคิดการอุดหนุนผู้บริโภคและมาตรการร่วมจ่าย รวมถึงแนวคิดตลาดสองด้านและแพลตฟอร์มสองด้าน ผลการศึกษาสามารถอภิปรายได้ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายสะสมภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ยอดใช้จ่ายสะสมภายใต้มาตรการคนละครึ่งพลัสในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลาที่ศึกษา โดยส่วนเพิ่มจากช่วงรายงานก่อนหน้านี้สูงที่สุดเกิดขึ้นในช่วงต้นของมาตรการ ก่อนที่อัตราการเพิ่มขึ้นจะชะลอลงตามลำดับ สะท้อนถึง มาตรการดังกล่าวมีบทบาทต่อการขยายตัวของมูลค่าธุรกรรมสะสมในพื้นที่ โดยเฉพาะในระยะแรกที่ประชาชนเริ่มใช้สิทธิและร้านค้าเริ่มรองรับธุรกรรมภายใต้มาตรการ สอดคล้องกับแนวคิดการอุดหนุนผู้บริโภคและมาตรการร่วมจ่าย ที่อธิบายว่า การที่รัฐสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนช่วยลดภาระราคาที่ประชาชนต้องจ่ายจริง และก่อให้เกิดการซื้อสินค้าและบริการภายใต้เงื่อนไขของมาตรการ สอดคล้องกับ Currie & Gahvari (2008) ที่อธิบายว่า มาตรการลักษณะนี้แตกต่างจากการโอนเงินสดทั่วไป เนื่องจากสิทธิประโยชน์จะเกิดขึ้นเมื่อประชาชนใช้จ่ายจริงตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนด และยังสอดคล้องกับ Xing et al. (2023) และ Ding et al. (2025) พบว่า มาตรการคูปองดิจิทัลหรือมาตรการสนับสนุนการใช้จ่ายผ่านระบบดิจิทัลสามารถกระตุ้นการใช้จ่ายของผู้บริโภคในระยะสั้นได้ โดยเฉพาะในหมวดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคโดยตรง ยังสอดคล้องกับ Muthitacharoen (2024) ซึ่งเห็นว่า มาตรการร่วมจ่าย 50:50 ของไทยสามารถเป็นเครื่องมือกระตุ้นการบริโภคในบริบทของประเทศไทยได้ อภิปรายได้ว่า ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การใช้สิทธิอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ เพิ่มการสื่อสารเงื่อนไขการใช้สิทธิให้ประชาชนเข้าใจง่าย และออกแบบช่วงเวลาการใช้สิทธิให้เอื้อต่อการกระจายการใช้จ่าย ไม่ให้กระจุกตัวเฉพาะช่วงต้นของมาตรการ

การวิเคราะห์บทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจระดับจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสมเพิ่มขึ้น จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทำให้มาตรการคนละครึ่งพลัสมีบทบาทในการเชื่อมโยงประชาชนผู้ใช้สิทธิเป็นห่วงโซ่กับร้านค้าที่มีการใช้จ่ายภายใต้มาตรการ ทำให้เกิดธุรกรรม การซื้อขายสินค้าและบริการสะสมในพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็นห่วงโซ่ตาม สอดคล้องกับแนวคิดตลาดสองด้านและแพลตฟอร์มสองด้านของ Rochet & Tirole (2003), Armstrong (2006) และ Rysman (2009) ได้อธิบายว่า ธุรกรรมในระบบแพลตฟอร์มจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีผู้ใช้งานอย่างน้อยสองฝั่งเข้าร่วมระบบ และการเข้าร่วมของฝั่งหนึ่งมีผลต่อโอกาสในการเกิดธุรกรรมของอีกฝั่งหนึ่ง อภิปรายได้ว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาดำเนินโครงการ และเพิ่มความพร้อมของร้านค้ารายย่อยในการใช้ระบบดิจิทัล เพื่อให้เม็ดเงินภายใต้มาตรการกระจายไปยังผู้ประกอบการในพื้นที่ได้กว้างขึ้น

เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดประกอบ พบว่า ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อผู้ใช้สิทธิ ยอดใช้จ่ายสะสมเฉลี่ยต่อร้านค้าเพิ่มขึ้น จำนวนสะสมของผู้ใช้สิทธิต่อร้านค้าเพิ่มขึ้น ทำให้เข้าใจได้ว่า การเพิ่มขึ้นของยอดใช้จ่ายรวมสะสมไม่ได้เกิดจากจำนวนสะสมของผู้ใช้สิทธิต่อร้านค้าเพิ่มขึ้นเพียงอย่างเดียว แต่ยังสะท้อนถึง มูลค่าธุรกรรมสะสมเฉลี่ยที่สูงขึ้นทั้งในมิติของผู้ใช้สิทธิและร้านค้าที่รองรับการใช้จ่าย สอดคล้องกับ Muthitacharoen (2025) ที่พบว่า โครงการ Half-and-Half ของไทยมีส่วนช่วยเพิ่มยอดขายของร้านค้าที่เข้าร่วมโครงการเมื่อเทียบกับร้านค้าที่ไม่ได้เข้าร่วม สอดคล้องกับ Choi (2022) และ Kim & Lee (2024) ที่พบว่า มาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายที่เชื่อมโยงกับร้านค้าท้องถิ่นสามารถเพิ่มยอดขายหรือธุรกรรมของธุรกิจในพื้นที่ได้ในระยะสั้น อภิปรายได้ว่า มาตรการคนละครึ่งพลัสไม่เพียงเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมมาตรการ แต่ยังเพิ่มความเข้มข้นของมูลค่าธุรกรรมสะสมต่อหน่วย จึงควรสนับสนุนให้ร้านค้ารายย่อยมีความพร้อมด้านระบบชำระเงินดิจิทัล การจัดการข้อมูลยอดขาย และการใช้ข้อมูลธุรกรรมเพื่อวางแผนการขาย เพื่อให้สามารถรองรับการใช้จ่ายของประชาชนได้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาดำเนินมาตรการ

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาบทบาทของมาตรการคนละครึ่งพลัสต่อการใช้จ่ายและ
การหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ ระดับจังหวัด: กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์ความรู้ใหม่ ได้อธิบายมาตรการคนละครึ่งพลัสในฐานะกลไกมาตรการร่วมจ่ายดิจิทัลที่เชื่อมโยงประชาชนผู้ใช้สิทธิกับร้านค้าที่มีการใช้จ่ายในระดับจังหวัด โดยยอดใช้จ่ายรวมสะสมที่เพิ่มขึ้นสะท้อนมูลค่าธุรกรรมสะสมที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของทั้งฝั่งอุปสงค์และฝั่งอุปทาน ทำให้สามารถอธิบายการหมุนเวียนเชิงธุรกรรมผ่านตัวชี้วัดสะสม ได้แก่ จำนวนผู้ใช้สิทธิสะสม จำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่าย และยอดใช้จ่ายรวมสะสม ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นหลักฐานเชิงพรรณนาจากข้อมูลระดับจังหวัด ไม่ใช้การพิสูจน์ผลกระทบเชิงสาเหตุหรือตัวคูณทวีทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วางแผนการสื่อสารมาตรการเพื่อยืดอายุแรงกระตุ้นทางธุรกรรม ผลการวิจัย พบว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของยอดใช้จ่ายสะสมสูงสุด ณ วันรายงานในสัปดาห์แรก (ร้อยละ 142.43) ก่อนชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงพฤติกรรมการใช้สิทธิที่กระจุกตัวในช่วงต้นมาตรการ หน่วยงานรับผิดชอบ ควรกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเป็นระยะ เช่น การแจ้งเตือนการใช้สิทธิผ่านแอปพลิเคชัน การจัดกิจกรรมกระตุ้นการใช้จ่ายในช่วงกลางและช่วงปลายของมาตรการ เพื่อลดการกระจุกตัวเชิงเวลาและรักษาระดับการหมุนเวียนทางธุรกรรมให้สม่ำเสมอตลอดระยะเวลาโครงการ

1.2 ยกกระตือรือร้นความพร้อมดิจิทัลของร้านค้ารายย่อยควบคู่กับการดำเนินมาตรการ ผลการวิจัย พบว่า อัตราส่วนเพิ่มจำนวนสะสมของร้านค้าที่มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 25.27 ขณะที่อัตราส่วนเพิ่มยอดใช้จ่ายรวมสะสมเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 567.10 แสดงว่า ร้านค้าที่เข้าร่วมมีจำนวนจำกัด แต่ได้รับการกระตุ้นเพิ่มขึ้นสูงมาก ภาครัฐควรจัดโครงการพัฒนาศักยภาพดิจิทัลสำหรับร้านค้าขนาดเล็กโดยเฉพาะกลุ่มที่ยังไม่เข้าร่วมระบบ รวมถึงลดขั้นตอนการลงทะเบียนร้านค้า เพื่อขยายฟุ้งอุปทานของกลไกตลาดสองด้านให้รองรับธุรกรรมได้กว้างและทั่วถึงกว่าเดิม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบเชิงสาเหตุด้วยการออกแบบเชิงกึ่งทดลอง เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน ระดับจังหวัด จึงไม่สามารถพิสูจน์ผลกระทบเชิงสาเหตุของมาตรการได้ การวิจัยครั้งต่อไปควรใช้ข้อมูลระดับจังหวัดหลายจังหวัดพร้อมกัน เพื่อนำวิธี Difference-in-Differences (DiD) มาประเมินผลกระทบสุทธิของมาตรการโดยเปรียบเทียบจังหวัดที่ดำเนินมาตรการกับจังหวัดที่เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งจะช่วยตอบคำถามว่ายอดใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเกิดจากมาตรการโดยตรง หรือจากปัจจัยแวดล้อมอื่นที่เปลี่ยนแปลงพร้อมกัน

2.2 ควรวิเคราะห์ผลกระทบเชิงกระจาย (distributional effect) ในระดับรายร้านค้าและรายบุคคล ข้อมูลระดับจังหวัดที่ใช้ในงานวิจัยนี้ยังไม่สามารถระบุได้ว่า ผลประโยชน์จากมาตรการกระจายตัวไปยังกลุ่มร้านค้าและกลุ่มประชากรใดอย่างไร การวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้ข้อมูลระดับธุรกรรมรายร้านค้าหรือข้อมูลระดับรายบุคคล เพื่อวิเคราะห์ว่ากลุ่มผู้ใช้สิทธิที่มีรายได้ต่างกัน หรือร้านค้าที่มีขนาดต่างกัน ได้รับประโยชน์จากมาตรการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ซึ่งมีความสำคัญต่อการประเมินความเป็นธรรมเชิงนโยบาย

2.3 ควรศึกษาผลของมาตรการในระยะยาวและเปรียบเทียบข้ามจังหวัดที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจต่างกัน โดยงานวิจัยนี้ครอบคลุมเพียง 9 ช่วงเวลา (2 พฤศจิกายน – 31 ธันวาคม 2568) และเป็นข้อมูลทุติยภูมิเป็นค่าสะสม ณ วันรายงาน ซึ่งจำกัดเฉพาะช่วงดำเนินการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายขอบเขตเชิงเวลาเพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายและการหมุนเวียนเชิงธุรกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างไรภายหลังสิ้นสุดมาตรการ และควรเปรียบเทียบผลระหว่างจังหวัดที่พึ่งพาภาคเกษตรกรรม ภาคท่องเที่ยว และภาคอุตสาหกรรมแตกต่างกัน เพื่อทดสอบว่าโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพของมาตรการร่วมจ่ายดิจิทัลหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2568). *กรม. เห็นชอบคนละครึ่งพลัส วงเงิน 4.4 หมื่นล้าน ลงทะเบียนผ่านแอปฯ เป๋าตัง 20-26 ต.ค. ใช้สิทธิ์ 29 ต.ค.-31 ธ.ค. 68*. สืบค้น 6 มิถุนายน 2569 จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/iid/429955>.
- กลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจจังหวัด สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2569). *ข้อมูลสถิติโครงการคนละครึ่งพลัส จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). *สถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทย*. สืบค้น 7 มิถุนายน 2569 จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine-issues/Phrasiam-67-2/2567-info-debt-situation.html>.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2564). *ข้อมูลทั่วไปจังหวัด*. สืบค้น 6 มิถุนายน 2569 จาก <https://suratthani.moc.go.th/th/content/page/index/id/1055>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2568). *สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2568 (6เดือนแรก)*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

- https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2025/20251001104758_58836.pdf.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2569). *ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ ทั้งปี 2568 และแนวโน้มปี 2569*. กองยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. https://www.nesdc.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2026/02/รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย-ไตรมาส-4-68-รวมเล่ม-060569_10.29.pdf.
- Armstrong, M. (2006). Competition in two-sided markets. *The RAND Journal of Economics*, 37(3), 668–691. <https://doi.org/10.1111/j.1756-2171.2006.tb00037.x>.
- Choi, H. (2022). Effect of COVID-19 stimulus payments on sales of local small businesses: Quasi-experimental evidence from Korea. *Pacific Economic Review*, 27(4), 340–360. <https://doi.org/10.1111/1468-0106.12407>.
- Currie, J., & Gahvari, F. (2008). Transfers in cash and in-kind: Theory meets the data. *Journal of Economic Literature*, 46(2), 333–383. <https://doi.org/10.1257/jel.46.2.333>.
- Ding, J., Jiang, L., Msall, L., & Notowidigdo, M. J. (2025). Consumer-financed fiscal stimulus: Evidence from digital coupons in China. *American Economic Review: Insights*, 7(3), 411–427. <https://doi.org/10.1257/aeri.20240210>.
- Kim, J., & Lee, S. (2024). Can stimulus checks to households save the local economy? The impact of South Korea's COVID-19 stimulus on small business sales. *Economic Analysis and Policy*, 84, 159–176. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2024.08.017>.
- Muthitacharoen, A. (2024). Using a no-minimum 50:50 co-pay to stimulate consumption: Evidence from Thailand's digital fiscal stimulus. *Applied Economics Letters*, 33(10), 1549–1554. <https://doi.org/10.1080/13504851.2024.2446477>.
- Muthitacharoen, A. (2025). Digital fiscal stimulus and SMEs: Difference-in-differences evidence from Thailand's half-and-half program. *Applied Economics Letters*, 32(18), 2646–2651. <https://doi.org/10.1080/13504851.2024.2337326>.
- Rochet, J.-C., & Tirole, J. (2003). Platform competition in two-sided markets. *Journal of the European Economic Association*, 1(4), 990–1029. <https://doi.org/10.1162/154247603322493212>.
- Rysman, M. (2009). The economics of two-sided markets. *Journal of Economic Perspectives*, 23(3), 125–143. <https://doi.org/10.1257/jep.23.3.125>.
- Xing, J., Zou, E. Y., Yin, Z., Wang, Y., & Li, Z. (2023). “Quick response” economic stimulus: The effect of small-value digital coupons on spending. *American Economic Journal: Macroeconomics*, 15(4), 249–304. <https://doi.org/10.1257/mac.20210148>.